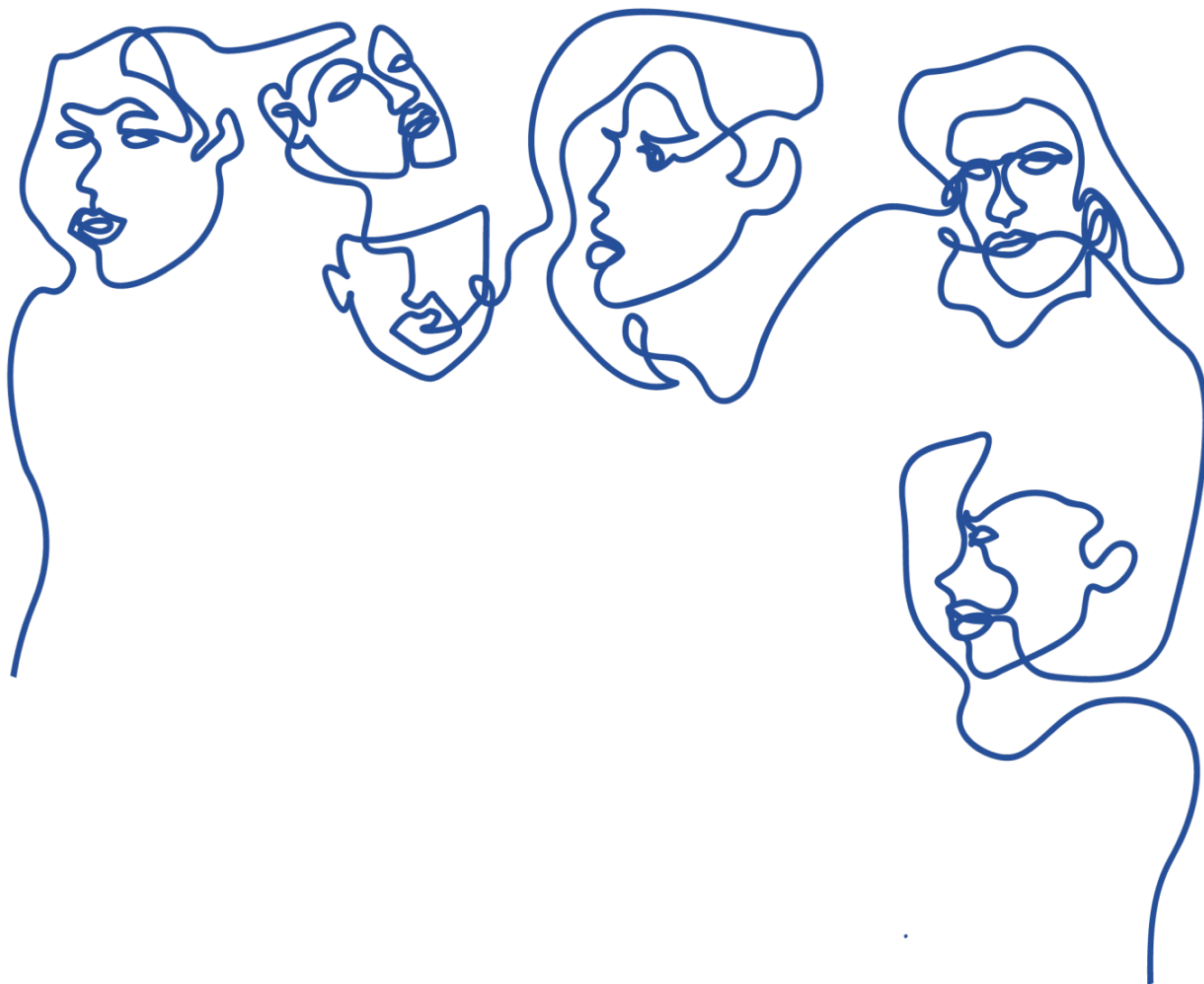

Kevätterveisin

minna

Suomalainen Naisliitto ry
Jäsentiedote 2/2022

suomalainennaisliitto.fi
toimisto@suomalainennaisliitto.fi
Löydät meidät myös Facebookista!

Suomalainen Naisliitto
Naisliitto naisen äänenä

115_v

Webinaarin toteuttajat Ritva Karinsalo (vas.), Maila Hakala, Eija Pessinen ja Asta Raami hetkeä ennen seminaarin käynnistymistä.
Kuva Maija Kauppinen.

Kansainvälisen Naisten päivän seminaari MENESTYSTÄ INNOVAATIOILLA

Hämeenlinnan naisjärjestöillä on jo vuosikymmenet ollut tapana järjestää Naistenpäivänä seminaari tai juhla, johon sisaryhdistykset kutsutaan. Kaksi vuotta sitten juhlan järjesti Lot-taperinneyhdistys Militariassa. Sen lopussa se antoi viestikapulan seuraavan vuoden järjestäjälle, Suomalaisen Naisliiton *Hämeenlinnan yhdistykselle*.

Korona tuli kuitenkin esteeksi. Seminaari siirrettiin vuodelle 2022 ja toteutettiin webinaarina. Yhteistyökumppaneiksi yhdistys sai Naisliiton *Helsingin yhdistyksen*, keksijänaisten yhdistyksen *Quin-Suomen* ja *Hämeen ammattikorkeakoulun*, jonka tiloista ja teknisellä avustuksella webinaari lähetettiin eri puolille Suomea.

Quin-Suomi on innovatiivisten naisten yhdistys. Se kuuluu sekä Pohjoismaiseen että maailmanlaajuiseen Gwiin-verkostoon, jonka pääpaikka on Lontoossa. Seminaari saikin Gwiin-tervehdyksen Lontoosta sen johtajalta tohtori Bola Olabisilta. Myös kaupunginjohtaja Olli-Poika Parviainen tervehti webinaarilaisia ja esitti samalla onnittelunsa naistenpäivää

viettäville naisille ja Naisliitolle, joka on 115 vuotta ajanut yhdenvertaisuutta ja sukupuolinäkökulmaa. Hän totesi, että myös Hämeenlinnassa naiset ovat olleet lasikaton rikkooja. Sen hallinnossa naiset ovat nykyään korkeissa tehtävissä.

Webinaari kesti kolme tuntia. Taiteen tohtori **Asta Raami** kertoi, miten innovaatioilla saa menestystä ja palvelumuotoilija **Siru Hannula** palvelumuotoilun tärkeydestä digitaalisessa liiketoiminnassa. Toimitusjohtaja **Christina Andersson** painotti esityksessään robottien tärkeyttä; ilman niitä ei hoiva-alan haasteista selvitä. Vapautetaan ihmistyövoima hoitamaan vanhuksia ja annetaan robottien tehdä ikävät työt. Ilmatieteen laitoksen päällikkö **Hilppa Gregow** taas pohti, ehdimmekö ajoissa sopeutua ilmastoriskeihin. Ja lohdutti, että voimme, kunhan olemme valmiita ja valppaita keksimään yhdessä ratkaisuja.

Webinaariin osallistui myös joukko naiskeksijöitä, jotka esittelivät tuoreita keksintöjään. Vaatelaastarin kehittäjä, Oikiat Design Oy:n **Jetta**

Liukkonen näytti ”kädestä pitäen”, miten näppärästi tahra tai pieni repeämä saadaan laastarilla peittoon. Pohjalainen **Rose-Marie Backström** on taas keksinyt tuolin, joka puolen tunnein välein ”pakottaa” istujansa nousemaan ylös ja pitämään puolen minuutin tauon. Näitä merkittävämpi on kahden Injeq Oy:n keksijän, insinööri-hammaslääkäri **Katja Paassillan** ja lastentautiopin professorin **Riitta Seppänen-Kaijansinkon** kehittämä älyneula, joka mahdollistaa vaativien potilaspistojen tekemisen turvallisesti. Älyneulan markkinointi ja myynti on jo aloitettu Euroopassa, ja sille povataan maailmanlaajuista menestystä.

Seminaariin osallistui myös virolaisia naiskeksijöitä, jotka kertoivat keksinnöstään: Designer **Liivi Leppik** esitteli kivitekstiilejään ja professori **Kadi Pajupuu** kolmiulotteisia tekstiilejä. Biotaukojen aikana **Marita Lumi** esitti hamemusiikkia.

Webinaarin lopuksi Naisliiton Hämeenlinnan yhdistyksen puheenjohtaja **Ritva Karinsalo** luovutti Naistenpäivän järjestämiskapulan seuraavalle eli ensi vuonna järjestävälle Nytkikselle.

Teksti: Maija Kauppinen

PUHEENJOHTAJALTA

Reetta Meriläinen sanoo Kirkko ja kaupunki lehdessä 16.5.2022 (Kaisa Halonen):

”Jos haluat, että maailma on parempi paikka ja köyhyys maailmassa vähenee, paras tapa edistää sitä on tukea naisia. Vaurauden lisääntyminen ja tasaisempi ja-kautuminen olisi kaikkien etu. Kaikkien etu olisi myös se, että kenenkään ei olisi pakko lähteä etsimään toimeentuloa muualta, vaan ihmiset voisivat halutessaan pysyä kotiseudullaan.”

Tuetaan kaikkia naisia! Juuri nyt meillä on erityinen syy auttaa Ukrainan naisia, jotka ovat vastoin omaa tahtoa joutuneet lähtemään kodeistaan. Meistä monet osallistuvat tahoillaan erilaisiin avustustoimiin. Muistetaan, että naisilla on omia erityistarpeita. Ruoan ja vaatteiden lisäksi tarvitaan esimerkiksi kuu-kautissuojia. Pidetään se mielessä.

Eva Tervonen. Kuva Kirsi Sand

Naisliitto on UN Women Suomen jäsen. Kun lahjoitat, tee se UN Womenin kautta. Se menee naisille.

Naisliiton kevätkokous Helsingissä sujui mallikkaasti ja runsaasti keskustellen. Teimme hyviä päätöksiä. Kiitos vastuuvapaudesta viime vuodelle. Olen erittäin ilahtunut, että tällä kertalla onnistuimme jatan kanssa ihan itse järjestämään ja ylläpitämään yhteyden muutamaan etänä kokoukseen osallistuvaan jäseneseen. Vielä jäi parannettavaa, mutta onnistuimme!

Erkin päivästä, jolloin tätä kirjoitan, alkaa kesä. Toivottavasti tänään sataa ja on kylmä. Se tietää hyvää kesää ja runsasta satoa, sanoo vanha kansa. Elämä on monin tavoin muuttunut viime aikoina. Pandemia on tällä hetkellä poissa tai ainakin piilossa, mutta sota riehuu Ukrainassa ja Suomi on liittymässä Natoon. Maahamme on tullut paljon pakolaisia. Inflaatio kurittaa meitä, hinnat nousevat. Uskotaan kuitenkin parempaan huomiseen. Me voimme osallistamme vaikuttaa siihen, auttamalla, jakamalla omastamme, ja luomalla toivoa niille, jotka ovat muuttuneessa maailmantilanteessa jääneet osattomiksi.

Hyvää kesää kaikille!

Eva Tervonen
puheenjohtaja

JUHLIEN VUOSI 2022

Vuosi 2022 on Naisliitossa juhlien vuosi. 115 vuotta naisasiaa!

Naisliiton 115-vuotisjuhla on 26.8. Helsingissä. Tämä vuosi on koko liiton juhluvuosi, joten sitä juhlistetaan myös jäsenyhdistyksissä, erityisesti niissä, jotka myös täyttävät 115 vuotta. Helsinki juhlii 2.6., Jyväskylä juhlii 10.9., Oulu juhlii 17.9. ja vuosi huipentuu Tornion juhliin 22.10. Siellä on myös Naisliiton syyskokous 23.10.

Juhlavuoden kunniaksi Naisliitto on uudistanut liiton esitteen ja roll upin. Juhlavuodeksi painatettiin 115-vuotislogolla varustettu kirjanmerkisarja.

Kuva oik. Naisliiton esitteet

Hallitus

Hallitus on kokoontunut neljä kertaa tänä vuonna. Yhden kerran läsnä, muuten etänä. Etäkokoukset sujuvat nykyään jo mallikkaasti. Toimikunnat ovat myös ahkerointeet.

Taloustoimikunta työskentelee uudistusten parissa. Tilikartta on uudistettu ja nyt on käynnissä keskustelu sähköisestä kirjanpidosta. Talouden seuranta on ajantasaisista.

Naisliiton kirjasto

Kirjasto on valmis uudessa muodossaan, mistä kiitämme lämpimästi **Raili Ilolan** johtamaa kirjastotoimikuntaa. Tarvitsemme nyt henkilön luettelomaan kirjat. Etsimme hyvää tyyppiä toimeen. Vapaaehtoiset, olkaa yvät ja ilmoittautukaa! Seuraavaksi alkaa valokuvien järjestely. Kirjastosta kerrotaan lisää tämän tiedotteen loppupuolella.

Naisten Ääni

Naisten Äänessä tuhannen elämäkerän raja alkaa lähestyä. **Kerääminen jatkuu**, uusia kirjoituksia toivotaan mukaan!

Minna-lehti

Minna-lehti ilmestyy syksyllä. Sillä aikaa voit seurata tapahtumia ja päivityksiä Naisliiton sekä Minna-lehden Facebookissa ja liiton kotisivulla. Jaamme siellä myös yhteistyökumppaneiden uutisia. Peukuttakaa niitä ja jakakaa edelleen omilla sivuillanne!

Saavutettavuus-projekti

Naisliiton Saavutettavuus-projekti oli

mukana Naisliiton Helsingin yhdistyksen Ajankohtaisseminaarissa. Mahtava ohjelma ja ikimuistoinen muotinäytös! Projektin tarkoitus on herättää meitä näkemään elämän hankaluuksia ja rohkaista kaikkia tarttumaan niihin, keksimään parannuksia. Yksi uusi pohdinnan aihe on, millä nimellä kutsumme ihmisiä, jotka ovat eläkkeellä, mutta eivät vielä vanhuksia (siis noin 65 - 85 v). Lapsuuden jälkeen tulee teini-ikä ja sitten aikuisuus. Aikuisia ovat työelämässä olevat, mutta kun he jäävät eläkkeelle, he eivät vielä ole vanhuksia. Mitä he ovat?

Seminaarista voi lukea lisää omasta jutusta tiedotteen lopussa.

Viestinnän koulutusta

Viestintätoimikunta ja mediaryhmä (jäsenyhdistysten yhteistyöryhmä) pohtivat huhtikuussa Naisliiton brändiä eli

sitä, miltä me näytämme ja millaisilta haluamme näyttää. Ryhmän seuraava koulutus on kesän jälkeen ja silloin opettelemme monenlaisten viestien tekemistä.

Teksti Eva Tervonen

Vastaa jäsenkyselyyn!

Meneillään on liiton jäsenkysely. Olet saanut sähköpostissa vastauslinkin https://link.webropol.com/s/naisliitto-jaskenkysely_omalta_puheenjohtajaltasi. Ne, joilla ei ole sähköpostiosoitetta, ovat saaneet maapostissa lomakkeen ja vastauskuoren postimerkkeineen. Vastauksia on vielä vähän, joten toivon nopeasti aktiivisuuden lisääntyvän. Jokaisen mielipide on tärkeä. Vastaukset käsittelee luottamuksellisesti Hämeen ammattikorkeakoulu.

Teksti Ritva Karinsalo

PRO KANTTILA -TAPAHTUMA

kampanjoi Canthin kotitalon puolesta

Helsingissä kirjasto Oodin Majansalissa järjestettiin **Pro Kanttila-tapahtuma "Kanttila kuntoon"** Minna Canthin päivänä 19.3.2022. Paikalla oli salintäysi yleisöä, mukana joukko naisliittolaisia. Tilaisuuden järjestäjänä toiminut Minna Canthin talo ry kampanjoi Kuopiossa sijaitsevan Canthin entisen kotitalon kunnostamisen puolesta. Ohjelmassa oli myös Suomalaisen Naisliiton esittely.

Ohjelman alkuosan paneelikeskustelua "Tasa-arvo ja Minna Canth" veti Minna Canthin talo ry:n puheenjohtaja, kapellimestari **Atso Almila**. Keskustelijat, ohjaaja **Maria Oiva**, Canth-tutkija **Minna Maijala**, näytelmäkirjailija **Veera Tyhtilä** ja näyttelijä **Janne Puustinen**, valottivat aihetta niin yhteiskunnalliselta kuin kulttuurin kannalta. Todettiin, että tasa-arvokysymys on monimutkainen ja epätasa-arvo ulottuu laajemmalle kuin vain naisten ja miesten välille: rodullisiin, kulttuuriin, seksuaalisiin kysymyksiin. Minna Maijala huomautti, että tasa-arvokeskustelu on nykypäivänä keskittynyt erityistapauksiin, ja niiden varjoon jää rakenteellinen epätasa-arvo, joka yhä näkyy yhteiskunnassa ja vallankäytössä.

Suomalaisen Naisliiton puheenjohtaja

Oodin paneelissa
vas. Atso Almila,
Maria Oiva, Minna
Maijala,
Veera Tyhtilä ja
Janne Puustinen.

Alakuvassa vas. Eva
Tervonen,
Anja Lappi.
Kuvat Kirsi Sand

Eva Tervonen esitteli erillisessä puheenvuorossaan 115 vuotta täyttävän Naisliiton toimintaa. Hän nosti esille mm. liiton Saavutettavuus-projektin ja Naisten Ääni-verkkojulkaisun. Tervonen kertoi myös *Opetusneuvos Hilja Vilke- maan Stipendisäätiön* lahjoittaneen tänä keväänä Minna Canthin talo ry:lle 3000 euroa.

Yleisö sai kuulla myös itsensä Minnan äänen teatterituokiossa näyttelijä **Virpi Rautsialan** esittäessä monologikatkelman Ritva Holmbergin kirjoittamasta Minna-musikaalista.

Minna Canthin talo ry:n toiminnanjohtaja **Anja Lappi** esitteli Kanttilan talon muutos- ja korjaushankkeen vaiheita ja nykytilannetta. Kustannuksiltaan 5 miljoonan euron hankkeella luodaan Kuopion Kanttilaan kulttuurikeskus, jossa on työtiloja,

residenssitoimintaa, näyttelytiloja, kirjasto, näyttämö ja paljon muuta. Kunnostettu Kanttila tarjoaa ainutlaatuisen fyysisen ja virtuaalisen kohtaamispaikan niin yleisölle kuin tiede- ja taidealojen toimijoille. Osa rahoituksesta on hankittu, mutta edelleen tarvitaan varoja.

Kanttila on osa kaupungin historiaa ja suojeltu rakennus. Sen arvokasta rakennusperintöä ja residenssitoimintaa valaisivat keskustelussa Atso Almilan johdolla arkkitehdit **Henri Raitio** ja **Mervi Tammi**, kirjottaja **Kaarina Hazard** ja muusikko **Anne-Mari Kivimäki**.

Antoisa päivä huipentui *Kotilo-konserttiin*, jossa kirjailija **Juha Itkonen** puhui musiikin lomassa taiteen yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Teksti Kirsi Sand

JÄSENYHDISTYKSET TIEDOTTAVAT

HELSINGIN YHDISTYS

Helsingin yhdistyksen jäseniä tutustumassa Wivi Lönn -näyttelyyn Arkkitehtuurimuseossa.
Kuva: Merja Koivulahti

Taide-elämyksiä, juhlintaa ja kotiläksyjä

Helsingin yhdistyksen alkuvuoden on mahtunut monta säväyttävää elämystä taidemuseoiden opastetuilla kierroksilla. Tammikuussa vierailimme Kuusisaaren luonnonkauniissa ympäristössä sijaitsevassa Didrichsenin taidemuseossa tutustumassa Björn Weckströmin näyttelyyn *Ihminen kone ja koru*. Näyttely esitteli monipuolisen taiteilijan pitkää uraa. Esillä on Weckströmin veistoksia ja koruja 1960-luvulta tähän päivään.

Helmikuussa oli vuorossa Kansallismuseon upea näyttely *Toista maata*. Näyttely kuvasi aikaa, jossa Suominimistä valtiota ei ollut vielä olemassa. Toista maata -näyttelyn keskeiset näkökulmat kiteytyivät kolmeen: Ihmisyys, Usko ja Me osana maailmaa. Kuljimme oppaan mukana aikamatkalla selvittämässä, kuinka suomalaisuus rakentui ja kuinka sitä on rakennettu läpi Ruotsin ja Venäjän vallan ajan itsenäisyyden alkuun.

Maaliskuun ohjelmaamme mahtui peräti kaksi opastettua näyttelyä: tutustuminen taidekoti *Gyllenbergin* taiteeseen ja *Greta Hällfors-Sipilän ja Sulho Sipilän* näyttely Helsingin taidemuseo HAMissa. Tämä ennakoluuloton taiteilijapariskunta kokeili innolla kuvataiteen uudenlaista väri-ilmaisua ja rikkoi perinteistä taiteen esittävää muotoa. Hieman etäiseksi jäänyt Greta Hällfors-Sipilä pääsi tässä näyttelyssä ansaitusti esiin. Näyttely jatkuu 14.8.2022 asti.

Helsingin yhdistykseen 22 henkilön ryhmä tutustui toukokuun alussa Arkkitehtuurimuseon näyttelyyn *Eläköön Wivi Lönn!* Wivi Lönn oli Suomen ensimmäinen oman arkkitehtuuritoimiston perustanut ja sitä itsenäisesti johtanut naisarkkitehti. Hänen suunnittelemistaan rakennuksista tärkeimmät ovat peräisin 1900-luvun alkupuolelta. Oppaamme esitteli meille hänen tuotannostaan mm. Tampereen keskuspaloaseman, Tampereen kauppaopillaitoksen, Tallinnan Estonia-

teatterin, jonka Wivi suunnitteli Armas Lindgrenin kanssa, Helsingin vanhan ylioppilastalon, Ebeneserlastentarhaseminaarin ja NNKY:n toimitalon (hotelli Helka) rakennuksen, jonka Lönn suunnitteli arkkitehti Aili-Salli Ahde-Kjälmanin kanssa. Lönn asui talossa vuodesta 1928-1966. Tutustuimme Wivi Lönnin merkittävän elämäntyön lisäksi suomalaisten naisarkkitehtien 80 vuotta täyttävän yhdistyksen Architectan historiaan sekä tasa-arvokysymyksiin arkkitehdintyössä. Näyttely jatkuu 8.1.2023 asti.

Näyttely täydensi hyvin huhtikuun jäsenillassa toimittaja Pirkko Soinisen Wivi Lönnistä pitämää esitystä, joka pohjautui hänen kirjaansa "Valosta rakentuvat huoneet".

Juhlitaan 115-vuotiaasta Helsingin yhdistystä

Juhlimme 115-vuotiaasta yhdistystämme Uunisaarella **2.6.2022**. Juhlan ohjelmassa on trumpettimusiikkia, puheita, esityksiä ja kesäinen buffet. Ja ennen kaikkea riemullista yhdessäoloa!

Feministisen keskustelupiirin kotiläksy

Helsingin yhdistyksen kerran kuukaudessa kokoontuva Feministinen keskustelupiiri antoi kevään viimeisessä tapaamisessa kotitehtäväksi seurata kesäaikana urheilukilpailujen kuvakulmia, ohjaajien nimiä muistiin kirjatena. Urheiluteema jatkuukin tiukalla naisnäkökulmalla heti syksyn alussa.

Teksti Pirjo Julin

Hämeenlinnan yhdistys vierailulla yhdistyksen kunniapuheenjohtajan Terttu von Weissenbergin uudessa kodissa Turussa Aurajoen rannalla. Kuva Ritva Karinsalo

Hämeenlinnan yhdistyksen lukupiiri, *Minnan Salonki*, otti alkuvuodesta digiloikan ja piti vuoden ensimmäisen istunnon verkossa. Yllättäen se onnistui hyvin ja keskustelu Ljudmila Ultskajan tuotannosta kävi jäsenyteen ja vilkkaana. Kevään viimeinen istunto olikin sitten toisessa ääripäässä, nuotion äärellä Aulangon tekosaarella. Jokainen osallistuja toi ”Elämässä runon” yhteiseen pohdintaan.

Vuosikokouksessa kuultiin esitelmä naisjärjestöjen vaikuttamistyöstä ja juhlustettiin samalla liiton 115-vuotistaivalta naisasian edistämisessä. Kevätkausi huipentui teatteriretkeen

Turkuun katsomaan Kahta paavia ja vierailuun Turkuun muuttaneet kunniapuheenjohtajamme **Terttu von Weissenbergin** uudessa kodissa Aurajoen rannalla.

Elokuu alussa yhdistyksen vieraaksi tulee kirjailija **Anneli Kanto**. Tutustumme hänen johdolla Hattulan Pyhän Ristin kirkon kirkkomaalauksiin kirjan Rottien pyhimys pohjalta. Syyskauden toiminta tarkentuu kesän aikana, tulossa on perehtymistä luonnon monimuotoisuuteen, Pentti Linkolan elämäkertaan, Katri Valan runouteen sekä mielen hyvinvointiin **Pirkko Lahden** asiantuntemuksella.

Teksti Ritva Karinsalo

Hattumuotia-näyttelyssä

Me Jyväskylän naisliittolaiset olemme ilahduttaneet itseämme käymällä katsomassa näyttelyn Hattumuotia eri vuosikymmeniltä. Näyttely järjestettiin Suomen Käsityön museossa, oppaana toimi **Jaana Peltola**.

Modistit- hattuja, asusteita ja ammattisalaisuuksia -näyttelyyn (2.3.–15.5.) oli koottu esille suomalaisten modistien taidonnäytteitä eri vuosikymmeniltä. Modistilta vaaditaan idearikkautta, käsityötaitoja ja kykyä työskennellä eri materiaalien parissa. Näyttelyllä juhlustettiin Suomen Muotiliikkeiden Liiton 80-vuotisjuhlavuotta. Olikin varsin mielenkiintoinen näyttely, toivotavasti hattumuoti tulee takaisin, niin saamme ihastella hattuja esim. häissä!

Hattumuotia-näyttelyssä. Kuvassa Liisa Kuusela. Kuva Irmeli Saari

Lönnrot-tietoa Kulttuuri Klubilla

Naisliiton Jyväskylän osasto osallistui 3.3.2022 *Kalevalaisen kansanperinteen iltapäivä* -tapahtumaan Jyväskylän Kulttuuri Klubilla, missä kulttuuriluotsi **Heli Mölsä** kertoi Elias Lönnrotista.

Mielenkiintoisessa esityksessä kuvailtiin, kuinka monipuolinen oli mies, joka on tunnustettu suomen kielen toiseksi isäksi, Mikael Agri-colan jälkeen. Lönnrot tunnetaan Kalevalan ja sen sisarteoksen Kan-

SUOMALAISEN NAISLIITON KEVÄTKOKOUS

Suomalaisen Naisliiton kevätkokouksessa Helsingissä 24.4.2022 valittiin Opetusneuvos Hilja Vilkemaan Stipendisäätiön hallitus. Hallituksen puheenjohtajaksi vuodelle 2022 valittiin **Marja-Riitta Tervahauta** (Tornio) ja varapuheenjohtajaksi **Marjukka Helenius** (Helsinki). Hallitukseen valittiin 8 jäsentä. Hallituksen jäseninä jatkat vuonna 2022 **Soile Hakola** (Vaasa), **Maija Kauppinen** (Helsinki) ja **Annika Örn** (Tornio). Muiksi jäseniksi valittiin vuosille 2022-2023 **Ulla Törne** (Oulu),

Tiina Tervaskanto-Mäentausta (Oulu), **Pirjo Julin** (Helsinki) ja **Anneli Mäkinen** (Hämeenlinna) sekä pois jääneen Liisa Temisevän tilalle vuodeksi 2022 **Irmeli Saari** (Jyväskylä).

Kevätkokouksessa luovutettiin Tornion yhdistyksen jäsenelle **Raili Ilolalle** Vilkemaan Säätiön stipendi kiitoksena arvokkaasta työstä Suomalaisen Naisliiton Naisten Ääni -sivuston toimittamisessa. Onnittelut!

telettaren kerääjänä, mutta sen lisäksi hän ehti toimittaa sanakirjoja, perustaa ensimmäisen suomenkielisen aikakauslehden ja julkaista useita kansaa valistaneita terveys- ja tiedejulkaisuja.

Erityisesti esityksestä jäivät mieleen kuvaukset Lönnrotin lääkärin työstä ja lukuisista kansaa valistavista terveydellisistä ja tieteellisistä julkaisuista. Lönnrot valmistui toukokuussa 1833 lääketieteen tohtoriksi. Hän työskenteli mm. apulaislääkärinä Oulussa sekä Kajaanin piirilääkärinä, kunnes siirtyi suomen kielen professoriksi Helsinkiin vuonna 1854.

Lönnrothista jäi monipuolinen kuva tietäjänä, joka esitti usealta tieteenalalta valistuneita teorioita ja arvauksia. Hän oli oman aikansa mittapuiden mukaan suurmies ja kansallinen eheyttäjä, jonka arvovalta kantoi yli puolue- ja kielirajojen.

Kukkia 60-vuotiaalle Minna-patsaalle

Yhdistys kävi myöskin viemässä kukkia Minna-patsaalle Minna Canthin syntymäpäivänä 19.3.2022. Jyväskylän Kirkkopuistossa sijaitseva Minna-patsas vietti 60-vuotissyntymäpäivää. Minna-patsas on Naisliiton Jyväskylän osaston suuri ponnistus. Yhdistys kokosi varoja patsashankkeeseen vuosikymmenten ajan. Kuvanveistäjä Pauli Koskisen nuorta Minna Canthia kuvaava veistos paljastettiin vuonna 1962. Jyväskylän naisliittolaiset ovat vieneet joka vuosi kukkia Canthin patsaalle.

Jyväskylän osaston 115-vuotisjuhla syksyllä

Vuonna 1907 perustettu Naisliiton Jyväskylän osasto juhlii 115-vuotista taivaltaan **10.9.2022** Kuokkalan Kartanossa Hämeenpohjantiellä Jyväskylässä. Kartanon on suunnitellut tunnettu naisarkkitehti Wivi Lönn. Tänä vuonna on myös Wivi Lönnin juhluvuosi: arkkitehdin syntymästä tulee 20.5.2022 kuluneeksi 150 vuotta.

Teksti Irmeli Saari

Tornion yhdistys viime vuoden onnistuneella Kuopion-matkalla. Kuva Telma Hihnala

TORNION YHDISTYS

Torniolaisten jäsenmatka Saamenmaalle

Suomalaisen Naisliiton Tornion yhdistys järjestää jäsenilleen matkan Saamenmaalle **3.-5.8.2022**.

Matkan ohjelma:

Ke 3.8.2022 Tornion kohti Inaria, pysähdys Kakslauttasessa, jossa taidegalleria, iglu-torni ja planetaario. Majoittuminen Hotelli Inariin. Inarijärven risteily tai Pielpajärven erämaakirkko.

To 4.8. Saamelaismuseum ja luontokeskus Siida sekä saamelaiskulttuurikeskus Sajos. Matka jatkuu Kiilopäälle, jossa majoitus Suomen Latu ja Polku ry:n Hotelli Niilän-päässä.

Pe 5.8. Kotimatka. Lounas Sodankylässä, jossa pyritään järjestämään esittely Viiankiaavan suojelusta. Rovaniemellä opastus Arktikumin tiedekeskuksessa.

Matkan hinta noin 300 €/jäsen.

<https://www.kakslauttanen.fi/fi/>
<https://siida.fi/saamelaismuseum/>
<https://www.sajos.fi/home/>
<https://www.arktikum.fi/>

Teksti Raili Ilola

Tornion yhdistyksen 115-vuotisjuhla ja seminaari lokakuussa

22.10.2022 juhlaseminaari

Torniossa yhdistyksen 115-vuotisjuhlan yhteydessä.

Suomalaisen Naisliiton syyskokous pidetään **23.10.2022** Torniossa.

Saamelaismuseum ja luontokeskus Siida Inarissa.

Kiintoisa esitelmä Jenny Paulaharjusta Naistenpäivänä

Aika yllättävää, että naisyhdistyksen juhlassa kritisoidaan naistutkimusta! Niin vain kävi, kun Suomalaisen Naisliiton 115-vuotisjuhlaesitelmöijä kertoi **Oulun Osaston** ja Oulun NYTKIS ry:n järjestämässä naisten päivän juhlassa 8.3.2022 tutkimuksistaan isoäitipuolensa *Jenny Paulaharjun* elämästä ja työstä *Samuli Paulaharjun* rinnalla.

Tietokirjailija, eläkkeellä oleva äidinkielenopettaja, filosofian maisteri **Marjut Paulaharju** on julkaissut tänä vuonna kirjan *Jenny Paulaharju. Maankiertäjän perintö* (SKS). Esitelmässään Marjut Paulaharju kertoi tutkimusmenetelmistään. Hän oli työskennellyt Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistossa ja mm. verrannut isoisänsä, kansanperinteen kerääjän ja kirjailijan Samuli Paulaharjun päiväkirjoja tämän vaimon Jenny Paulaharjun päiväkirjoihin.

Jennyn persoonallisuutta selittävät Paavolan lukkarin perheen kodista saatu herännäisyyskristillinen perinne sekä ajan suomalaisuusaate. Jenny oli ensimmäisiä Oulun naisylioppilaita pappis- ja porvarisuvusta. Samuli oli kotoisin Kurikasta, vaatimattomista olosuhteista.

Jyväskylän seminaari oli useiden aikansa vaikuttajanaisten koulu. Siellä saivat oppinsa Emma Åström, Minna Canth, Anni Swan, Immi Hellen ja Lucina Hagman, myös Jenny Simelius, valmistuttuaan ensin ylioppilaaksi 1899.

Kuten **Kirsti Ojalan** kirjoitus Naisten Ääni -verkkajulkaisussa kertoo, Jenny Simelius oli kokouksen sihteerinä tallentanut Suomalaisen Naisliiton Oulun Osaston perustamiskokouksen kulun ja vuosikertomuksen vuodelta 1917.

Vuonna 1919 avioituneet Jenny ja Samuli molemmat työskentelivät Oulun kuuromykkäinkoulun opet-

Marjut Paulaharju esittelee Jenny Paulaharjun elämästä. Kuva Seppo Eskelinen / video

tajina. Samuli Paulaharju oli viiden lapsen yksinhuoltaja ja leski avioituaan Jennyn kanssa.

Rohkea tahtonainen Jenny kävi vaatimassa palkkatasa-arvoa Helsingissä sanoin: ”Se olis oikeus ja kohtuus kun on sama työ.” Jennyn aikana asia ei toteutunut.

Suomalaisuusaatteen kannattajana Jennyä ei aina otettu ilolla vastaan Ruijaan suuntautuneilla kansanperinteen keruumatkoilla. Samoin kävi Länsi-Pohjassa. Jenny ei voinut ymmärtää, että sinne muuttaneet suomalaiset olivat unohtaneet kielensä.

Miehensä kuoltua 1944 Jenny keskittyi kymmeneksi vuodeksi Samulin muistiinpanojen puhtaaksikirjoittamiseen ja viimeistelyyn. Oulun kaupunki palkkasi hänelle avustajan SKS:n myöntäessä työhön apurahan. Myös Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Pohjanmaan rahasto tuki Jennyä hänen miehensä aineiston käsittelyssä. Työssään Jenny valikoi säilytettävän aineiston ja tuhosi loput. Esitelmöitsijän tutkijamieltä ovat askarruttaneet näiden valintojen syyt.

Jenny julkaisi kansanperinnekeruumatkoilta 10 artikkelia, esitelmöi niistä radiossa, kävi puhujana tilaisuuksissa sekä kirjoitti kirja-arvosteluja.

Marjut Paulaharjun mielestä Jenny

ei ollut niitä ”näkyvättömiä naisia”, joksi 80-luvulla naistutkimusta harjoittaneet ovat hänetkin kuvanneet. Jenny Paulaharju ei jäänyt sivuun kuuluisan miehensä rinnalla.

Vuoden tähtiemon kruunaus

Juhlan toinen kohokohta oli perinteinen Oulun Naisliiton järjestämä tapa nimetä *vuoden Tähtiemo*.

Tällä kertaa Tähtiemoksi kruunattiin **Pirjo Hätälä**. Hän on sosiaalityöntekijänä toiminut avohuollossa, poikien nuorisokodin perhehoitoyksikön ympärivuorokautisena ohjaajana oman kotinsa yhteydessä, sekä sijaishuollon ja sosiaalityön tekijänä ja koulukuraattorina oppilashuollossa. Hän kertoi kiitospuheessaan, että 24/7 huolehtiminen vieraista, ongelmien keskellä elävistä lapsista on ollut hänen korkeakoulunsa.

Juhlassa saatiin NYTKISin tervehdys, jossa muistutettiin, että tasa-arvotyö vaatii jatkuvaa ponnistelua. Yleisöä oli tilaisuudessa liki sata henkeä. Järjestäjäjärjestöjen jäsenten lisäksi yleisössä oli Oulun kuuromykkäkoulun käyneitä tulkkeineen. Kahvipöytäkeskustelussa nousi aiheeksi myös kuuromyönteiden tasa-arvo.

Teksti Pirkko Pietiläinen

Oulun osaston tulevaa ohjelmaa

Kesäkuun 20. päivä pidämme piknik-tapahtuman Oulun Hupisaaren puistossa.

Heinäkuun 28. päivä kokoonnumme kesäpäiville Hietasaaren vapaan ohjelman ja retkieväiden merkeissä, paikkana on viihtyisä Eläkeliiton rantahuvila, Pukseri.

Osallistumme Oulun päiville 2.-4. syyskuuta Naisten Ääni -julkaisun esittelyllä.

<https://www.ouka.fi/oulu/ouluun-paivat>

Yhdistyksen **115-vuotisjuhlat** järjestetään **17.9.2022**.

Osallistumme 1.10. Kansalaisvaikutamisen päivään.

Yhdistyksen jäsenillat: 13.10., 10.11. ja 8.12. pikkujoulun merkeissä. Jäsenillat pidämme Oulun kaupungin Aleksinkulman tiloissa.

VAASAN SUOMALAINEN NAIKSLUBI

Vaasan aktiiviset naisklubilaiset käynnillä vaasalaisessa palvelutalossa Ruukinkartanossa, jossa he olivat juuri järjestäneet asukalle bingoiltpäivän. Kuvassa vas. Marketta Råholm, Ritva Innilä, Helinä Lehtinen, Pirjo Kukkohovi, Marjut Berglund ja Maisa Mattila.

Ajatuksia äitienpäivästä

Toukokuussa on neljä virallista liputuspäivää. Yksi niistä on toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina vietettävä Äitienpäivä.

Jo vanhat kreikkalaiset viettivät äitienpäivää. Kreikan historian mukaan äitienpäivä liittyy muinaiseen vuotuisen kevät juhlaan, joka oli omistettu äitijumalattarelle.

Suomessa vietettiin äitienpäivää ensimmäisen kerran 7. heinäkuuta 1918, kylläkin vain Alavieskassa. Tapa yleistyi nopeasti. Vuonna 1947 tästä päivästä tuli yleinen liputuspäivä.

Wikipediasta modifoidut **100 vuotta sitten julkaistut ohjeet** päivän viettoon ovat seuraavat.

1. Suomen lippu nostetaan talon saloon.

2. Aamulla lapset tervehtivät äitiä lau-laen. Hänelle tarjotaan hyvää kahvia ja lasten valmistamaa leipää. Häntä kunnioitetaan kukilla ja pienellä lahjalla.

3. Hän on valmis, niin pitkälle kuin mahdollista, lepoon ja vapauteen kai-

kista kotitöistä sinä päivänä. Lapset petaavat sängyn, lakaisevat, laittavat ruokaa ja tiskaavat.

4. Iltapäivällä tai illalla pidetään pieni seremonia, johon osallistuu talon isä.

5. Poissaolevat lapset tervehtivät kirjeillä, sähköillä tai postikortilla, joka on erityisesti tehty äitienpäivää varten.”

Perhe oli 100 vuotta sitten peruspilari ja kivijalka, jonka pohjalta tulevaisuus rakennettiin. Kotona opittiin perusasiat.

Äitienpäivän rinnalle on tullut ajan myötä tasavertaisena isänpäivä. Lähimmäisen huomioiminen ja kunnioittaminen on elämän perusasioita. Jokainen päivä on juhlinnan arvoinen. Naisklubin motto onkin, että yhteiskunnan hyvinvointi lähtee perheiden hyvinvoinnista.

Lämmöllä muistamme ukrainalaisia äitejä ja lapsia, jotka ovat joutuneet jättämään kotinsa ja osan perheestä ja pakenemaan vieraaseen ympäristöön. Vaasan Suomalainen Naisklubi ry lahjoitti toukokuussa 10 kpl 100 euron lahjakorttia Vaasaan tulleille perheille vähäisenä helpotuksena päivittäisten tarpeiden hankkimiseen.

Työtä ikääntyneiden hyväksi

Vaasan Suomalaisen Naisklubin päätoimintana on tarjota asuntoa tarvitseville turvallinen koti, jossa hän voi asua elinkaarensa loppuun saakka. Asunnon ohella annamme henkistä ravintoa ja yhteisöllisyyttä.

Omien asukkaiden lisäksi jäsenemme vierailevat palvelutaloissa viikoittain viihdyttämässä ja ulkoiluttamassa asukkaita palvelutalojen henkilöstön ohjelmien ja toiveiden mukaan. Koko jäsenistö on toiminnassa mukana omien voimien ja kiinnostuksensa mukaan. Osa jäsenistä kutoo sukkia ja hartiahuiveja palvelutalon asukkaille sekä klubin nimikkosukkaa vierailijoille annettavaksi.

Jäsenille järjestettävän kuukausittaisen jäsenillan lisäksi haaveena on entisten vuosien tapaan järjestää syksyllä hyväntekeväisyyskonsertti yhteistyössä muiden naisjärjestöjen kanssa.

Jäsenemme, runoilija **Eeva Kontiokarin** runon myötä Vaasan Suomalainen Naisklubi ry toivottaa kaikille Suomalaisen Naisliiton jäsenille onnentäyteistä kesää.

”Annetaan pölykoirille vapaapäivä?

Ei lasketa kaloreita,
ei pueta kiristäviä liivejä,
ei kiilloteta silmälasia,
ei kuunnella ikäviä uutisia.

Heti aamulla lähdetään kesään,
ahmitaan sitä suun täydeltä
niin kuin lapsi hellyyttä.
Jaloissa veden kosketus.”

Teksti Marjatta Björknäs

Kevättä Villassa ja syksyn suunnitelmia

Vaasan naisklubilaiset viettävät kevään viimeistä jäseniltaa vaasalaisessa perinteikkäässä Hietalahden Villassa toukokuun lopulla. Samalla tutustutaan meren rannalla sijaitsevan Villan historiaan ja puutarhaan.

Syksylle on suunniteltu monenlaista ohjelmaa: teatterikäynti ja luentoja mm. Vaasan kansainvälisyydestä ja uuden tulevan kaupunginosan suunnitelmista.

Raili Ilola, Sinikka Sipilä ja Tuulikki Ritvanen
Martta Kaukosen
kokoelmaa järjestämässä.
Kuva Jatta Bucht.

SUOMALAISEN NAISLIITON KIRJASTO TIEDOTTA

Suomalaisen Naisliiton kirjaston muodonmuutos tällä erää alkaa olla loppuillaan. Vielä on hienosäätöä tehtävä ja Naisliiton kokoelmasta laadittava luettelo, sekin vie oman aikansa. Mutta suurin urakka, kirjojen poisto, kirjojen järjestäminen aakkosjärjestykseen osastoittain ja yleisilmeen yhtenäistäminen, on tehty. Naisliiton hallitus antoi kirjastotoimikunnalle täyden tukensa. Muuten se ei olisi onnistunut.

Kirjasto on saanut uudet tapetit, on tilattu kolme puusepän tekemää kirjahyllyä ja Vilkemaan kokoelmaa varten on ostettu Boknäsän kirjahylly. Kirjaston yleisilme on nyt yhtenäisen, siisti, kasvun varaa on jätetty ja uutuuksille on varattu oma hylly.

Kirjastohan sai alkunsa Hilja Vilkemaan testamentattua Suomalaiselle Naisliitolle noin 4 000 niteen kirjakokoelmansa. Kirjat luokiteltiin yleisten kirjastojen luokittelun mukaan. Siihen meni viisi vuotta kirjaston luoilta Ulla Hukkiselta ja Kaisa Sinikaralta vapaaehtoistyönä. Kirjas-

ton avajaiset pidettiin Hilja Vilkemaan perinnepäivänä vuonna 1981.

Kiitän lahtelaista **Tuulikki Ritvasta** ja hämeenlinnalaista **Sinikka Sipilää** hyvästä yhteistyöstä! Seuraavana on vuorossa valokuva-arkiston suunnittelu, tekeviltä ei homma lopu.

Tervetuloa, naisliittolaiset, tutustumaan kokoelmiin ja lainaamaan!

Teksti Raili Ilola, pj
Kirjastotoimikunta

Netissä ovat luettavissa:

* Naisten äänen numerot digitaalisena vuodesta 1905-1939.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/titles/fk01992>

* Minnan numerot luettavissa digitaalisena vuodesta 2005-.

<https://suomalainennaisliitto.fi/index.php?k=226027>

* Martta Kaukosen kokoelman luettelo.

<https://suomalainennaisliitto.fi/index.php?k=226168>

* Hilja Vilkemaan kokoelman luettelo.

<https://suomalainennaisliitto.fi/index.php?k=226165>

Naisliiton
kokoelma.
Kuva
Raili Ilola.

DIGIPALVELUJEN SAAVUTETTAVUUDESSA ON PALJON PARANTAMISTA

Ajankohtaisseminaari Helsingissä 23.4.2022

Ajankohtaisseminaarissa oli aiheena saavutettavuus. Digitalisaation asettamien haasteiden lisäksi puhuttiin mm. ikääntyneille sopivista kauniista ja helppokäyttöisistä vaatteista, jopa älykkäistä vaatteista. Kuva Heljä Majamaa

Onko sinulla tietokone, tabletti tai älypuhelin, laajakaista, pankkikortti ja pankkitunnukset? Osaatko myös käyttää niitä? Hyvä. Voit siis varata ajan lääkäriin tai kuntosalille, maksaa laskuja netissä, varata edulliset junaliput ja puhua videopuheluja.

Entä jos sinulla ei ole älylaitetta ja kirjaston tietokone on kaukana? Olet pulassa, jos sinulla ei ole tuttuja tai sukulaisia, jotka voivat auttaa ja opastaa.

Suomessa arvioidaan noin 500 000 ihmisen pudonneen digimailmasta. Mukana on sekä nuoria että ikäihmisiä, he saattavat olla esimerkiksi pienituloisia tai toimintarajoitteisia. Monien ikäihmisten digitaidot ovat rajallisia, mikä ei ole ihme, kun heille ei atk-taitoja opetettu koulussa. Suomessa on noin 1,3 miljoonaa yli 65-vuotiaasta, heistä 300 000 on yli 80 vuotta.

EU:n saavutettavuusdirektiivi on jo joitakin vuosia ollut osa Suomen lainsäädäntöä. Se edellyttää, että julkisten verkkosivujen on oltava helppokäyttöisiä ja niiden viestien ymmärrettäviä. Kaikilla pitää myös

olla pääsy niihin. Vaatimus ei ole toteutunut. Siitä meillä jokaisella on esimerkkejä.

Suomalainen Naisliitto on siksi käynnistänyt projektin yhteiskunnan nopean digitalisoinnin aiheuttamien ongelmien tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Ikäystävällinen kunta, finanssiala ja digitaalinen henkilötodistus nostettiin esiin Helsingin yhdistyksen järjestämässä **ajankohtaisseminaarissa 23.4.2022**.

Vanhoilla rahat – nuorilla velat

Ikääntyvät ihmiset kiinnostavat yhä enemmän finanssialaa. Monilla eläkeikäisillä on oma asunto, mökki, säästöjä ja muuta varallisuutta. Toisaalta Suomessa on reilut puoli miljoonaa yli 65 -vuotiaasta, joilla ei ole verkkopankkitunnuksia.

Digitalisaation kasvuun liittyy huolia ja ahdistusta. Johtava asiantuntija **Päivi Luna** Finanssialan keskusliitosta listasi tyypillisiä huolia:

- Mitä laitteita tarvitsen ja osaanko käyttää niitä?
- Pankkikonttorien määrä vähenee - miten pääsen hoitamaan asioitani?

- Mistä saan käteistä rahaa?
- Miten maksan laskuni, kun minulla ei ole internet-yhteyttä?

Kehitteillä onkin onneksi erilaisia teknologisia ratkaisuja digiongelmiin vähentämiseen, esimerkiksi turvalliseen tunnistautumiseen. Euroopan Unioni on tuomassa Digitaalinen identiteetti – EU Digital Wallet -palvelun. Sen avulla voi tunnistautua sekä maksaa ostoksia ja palveluita.

Päivi Luna muistutti, että digitalisaatiota ja tekoälyn käyttöä edistetään vielä pääsääntöisesti organisaatioiden ja hallinnon omista tarpeista käsin. Tietojen yhteen toimivuutta haastavat lainsäädäntö ja tiedon hallitsijoiden intressiristiriidat. Palveluja ja asiakaspolkua pitäisi kuitenkin suunnitella ihmisten elämäntilanteiden ja tarpeiden mukaan.

Kotimaisesta digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta kertoi hankepäällikkö **Sami Kettunen**. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen myöntää poliisi, ja se on passiin ja henkilökorttiin rinnastettava, henkilöllisyyttä osoittava asiakirja.

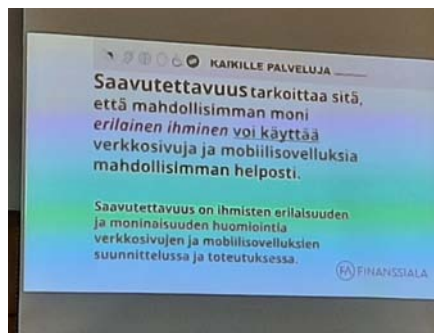
Ilahduttavaa oli kuulla, että sen kehittyessä on hyödynnetty organisaatioiden ja käyttäjien kokemusta. Käyttäjätestejä on jo tehty satoja. Kesällä 2023 julkaistava sovelus toimii älypuhelimessa ja tabletissa. Aktiivinen yleisö kysyi heti ”entäs jos ei ole kumpakaan”. Mietinnässä on kuulemma esimerkiksi pankkien jakaman tunnuslukugeneraattorin tapainen laite.

Pitävätkö icebugit ja pääseekö rollaattorilla?

Saavutettavuus ei ole pelkää digiä. Se liittyy ihmisten arkeen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. On välttämätöntä, että jalkakäytävät puhdistetaan lumesta eikä niille säilötä ajoradoilta tuupattuja lumikasvoja. Jalkakäytävän reunakivet on viistottava, jotta myös lastenvaunut tai rollaattorit pääsevät suojatien yli. Jalankulkuvalot on säädettävä päästämään hieman hitaammatkin risteyskysymykset yli. Valaistuksen pitää riittää vähän huonompinäköisellekin.

Nämä ja monet muut saavutettavuusasiat ovat päätettävissä kunnissa. **Tuulikki Petäjäniemi** muistutti, että jokaisessa kunnassa pitäisi olla vanhusneuvosto, joka saa antaa lausuntoja kaikista ikäihmisiin liittyvistä päätöksistä. Se voisi myös antaa suosituksia.

Ikäystävällisyys olisi ollut ikäohjelmaa parempi nimi, mutta pääasia, että ikääntyneiden ihmisten elämää

ja tarpeita selvitetään ja toimitaan ongelmien poistamiseksi. 20 vuoden kuluttua yli 80-vuotiaita on jo yli 600 000, kertoi yhä aktiivinen vaikuttaja Tuulikki Petäjäniemi. Nyt heitä on jo yli 300 000.

Ikäihmiset ovat moninainen ryhmä ja ikäohjelmalla on kuusi vaikuttavuustavoitetta vuoteen 2030 mennessä. Päättävänä on ikäihmisten arvostuksen nostaminen ja ikäsyrynnän poistaminen. Ikäihmiset ovat merkittävä voimavara – eivät vain kuluerä. Ikäihmiset äänestävät ja ovat monilla tavoin aktiivisia yhteiskunnan jäseniä. Miksi esimerkiksi eri gallupeissa voi vastaajien yläikärajana olla vain 65 tai 75 vuotta, ihmetteli Petäjäniemi.

Hyvän asuinalueen palvelut voi määrittellä viidellä K:lla; kauppa, kuntosali, kirjasto, kapakka ja kirkko. Mukaan vielä terveysasema ja apteekki, täydensi Petäjäniemi reseptiään.

Lue lisää ikäohjelmasta: <https://stm.fi/ikaohjelma>

Oikeus kauniiseen ja helppokäyttöiseen

Saavutettavuus tarkoittaa muutakin kuin erilaisiin digitaalisiin palveluihin pääsyä, niiden käytön vaikeutta tai suoranaista mahdottomuutta. Naisliiton seminaari nosti esiin vaatteet. Ikäihmistenkin vaatteiden pitäisi olla helppokäyttöisiä, mukavia ja kauniita. Pois turhat, napit, vetoketjut ja kiristävät vyötäröt. Tönkkö tai roikkuva mekko ei kaunista ketään. Vaatteen pitää hengittää ja kestää kotipesua. Juuri sellaisia vaatteita löytyi Ritva Fallan mallistosta ja Helsingin yhdistyksen mallit esittelivät niitä catwalkilla tyytyväisinä.

Vaatteet voivat olla myös älykkäitä

Kauneuden ja käytännöllisyyden lisäksi vaatteet voivat myös olla älykkäitä. Käytössä on jo kehoja mittaavia tai käyttäjän työskentelyä tukevia vaatteita. Vaikkapa urheilushortsit, jotka mittaavat pelaajan fyysisistä rasitusta ja liikkumista kentällä valmentajan avuksi. Vaatteessa on usein erilaisia antureita ja johtoja. Mutta kangas itsessään voi olla älykäs. Se voi vaikkapa viilentää tai lämmittää käyttäjänsä, kun materiaalin huokoset joko supistuvat tai laajentuvat käyttäjän kehon lämpötilan mukaan.

Älyvaatteiden avulla voidaan myös lisätä osallisuutta ja esteetöntä viestintää. Älyvaatteissa on valtavasti mahdollisuuksia, mutta väitöskirjatutkija **Tiina Vuohijoki** muistutti myös eettisistä uhista: valvonnan tai eristymisen lisääntymisestä. Älyvaatteiden pitäisi päinvastoin tuoda ihmisiä lähemmäksi toisiaan ja lisätä heidän toimintakykyään. Se on tavoitteena uudessa TEKOS-hankkeessa, joka pyrkii edistämään osallisuutta ja esteetöntä viestintää teknologian keinoin. Siitä voi lukea osoitteesta <https://www.roboai.fi/tekos/>.

Teksti Merja Helle
Sivun kuvat Heljä Majamaa

MoniNaista - Kulttuurivinkkejä kesään

Makupaloja yhdistysten kotikaupunkien ajankohtaisista tapahtumista

HELSINKI

Lukemattomia tapahtumia, joista löytyy tietoa <https://www.myhelsinki.fi/fi> Helsingin yhdistyksen osiossa on esitelty merkittävä näyttely Eläköön Wivi Lönn! Arkkitehtuurimuseossa <https://www.mfa.fi/>

Arkkitehtuurimuseo on 23.5. avannut Finnassa kokoelman valokuvia ja alkuperäispiirustuksia arkkitehti Wivi Lönnin tuotannosta. <https://mfa.finna.fi/Search/Results?lookfor=wivi+l%C3%B6nn>

Wivi Lönnin suunnittelema Kuokkalan kartano Jyväskylässä. Kuva Finna. Aukusti Heinonen

HÄMEENLINNA

Hämeenlinnan tapahtuma- ja kulttuuritarjonnasta saa tietoa osoitteesta <https://www.hameenlinna.fi/matkailu-ja-tapahtumat/>

Poimintoina löytyvät vaikkapa **Hauhon XXIX Niskavuoriviikko** 24.6.-3.7., **Wanaja Festival** 8.-9.7., **Linnajazz** 29.-31.7. ja **Hämeen keskiaikafestivaali** 19.-21.8.

Hyvän mielen kohde on **Naivistit Iitalassa -kesänäyttely** 16.5.-28.8.2022. Kesänäyttelyn teemana on tänä vuonna "Taivas kattona", esillä viidenkymmenen nykynaivistin teoksia. <https://naivistit.fi/nayttelyinfo/>

JYVÄSKYLÄ

Jyväskylässä järjestetään kesällä maankuulu tapahtuma **Jyväskylän Kesä** 6.-12.7.2022. Jyväskylän Kesä on Suomen vanhin kaupunkifestivaali, järjestetty vuodesta 1955 lähtien.

Kesän 2022 ohjelmistossa on konsertteja, mm. Georg Malmsten 120 vuotta -konsertti, Lasten Kesä sekä Esittävät taiteet -tapahtumia. <https://jyvaskylankesa.fi/>

Georg Malmsten konsertti. Jyväskylän kesä. Kuva Mira Kärkkäinen

Jyväskylässä on myöskin **Sulasolin Laulu -ja soittojuhlat** 9.-12.6.2022, juhlat järjestetään viiden vuoden välein.

OULU

Oulun päivät 2.-4-9-2022.

Oululaisten oma festivaali, joka tänä vuonna täyttää jo 60 vuotta. Laajalainen kulttuuritapahtuma, jonka ohjelmisto muotoutuu yhteistyönä erilaisten toimijoiden kesken. Tulevassa ohjelmassa on teatteria, musiikkia, elokuvaa, tanssia, näyttelyitä ja paljon muuta.

Oulun kaupunginteatteri esittää m. Arto Paasilinnan romaanin dramatisoinnin Jäniksen vuosi ja Juha Jokelan Patriarkan. Ladies Style tanssit tarjoaa mahdollisuuden kokeilla soolotanssia eri rytmeissä. Elokuvissa voi nähdä ä vanhoja Oulu-aiheisia dokumentteja. Ohjelma tarkentuu edelleen. <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-paivat/>

TORNIO

Kalottjazz & Blues Festival, Tornio/ Haaparanta 1.- 2.07.2022 Pohjoisen erikoisuus, kansainvälinen Kalottjazz & Blues Festival soi jälleen Tornio-Haaparannassa.

Festivaalin ohjelma tarjoaa suomalaisen ja ruotsalaisen kulttuurin kohtaamispaikassa jazzia ja bluesia kauniilla puistomaisella festivaalialueella, kirkkokonserttia unohtamatta.

Esiintyjät mm: Erja Lyytinen band, Virginia & Skybenders, Bill Öhrström, Hulabaloo, Julius Rantala, Case Kämäräinen, Joni Raikaslehto InFusion, Ilaria Cabalbo, trio Laura Mikola, Linda Lampenius. <https://www.kalottjazzblues.net/fi/>

Korsholman Musiikkijuhlat. Raippaluodon kirkko. Kuva Johan Hagström

VAASAN SEUTU, Pohjanmaa

Pohjanmaalla toimii yhteistyöverkosto **Bothnia Classic**, joka on koonnut yhteen 18 alueen klassisen musiikin toimijaa tarjoten musiikkielämyksiä ympärivuoden. Kotisivulta www.bothniaclassic.fi löytyvät toimijoiden konsertit ja sieltä on ostettavissa liput.

Kesäkauden tapahtumista mainitakoon **Ilmajoen Musiikkijuhlien** "Hiljaiset perivät maan"-ooppera 9.6.-20.6.2022 sekä **Korsholman Musiikkijuhlat** 27.7.-4.8.2022. Upeita tilaisuuksia on Kaskisissa, Pietarsaareissa, Kokkolassa, Kaustisilla, Lohtajalla ja Lapualla, unohtamatta Kokkolan, Seinäjoen ja Vaasan kaupunginorkesterin esityksiä.